CASETA DE VALORI

– “The Safe-Deposit Box” 1990 –

de Greg Egan

Traducerea: Florin Pîtea

Visez un vis simplu. Visez că am un nume. Un singur nume, neschimbător, al meu până la moarte. Nu ştiu care este numele meu, dar asta n-are importanţă. Să ştiu că-l am e de-ajuns.

Mă trezesc chiar înainte să sune ceasul deşteptător (de obicei aşa fac), astfel că pot să întind mâna şi să-l opresc în momentul când începe să ţiuie. Femeia de lângă mine nu se mişcă; sper că soneria nu-i era destinată şi ei. E frig de-ngheţi şi întuneric beznă, cu excepţia cifrelor roşii ale ceasului de pe noptieră, a căror imagine se limpezeşte încet-încet. *Patru* fără zece! Gem în surdină. Oare ce sunt? Lucrător de salubritate? Lăptar? Corpul acesta e plin de durere şi de oboseală, însă asta nu-mi spune nimic; în ultima vreme toate au fost pline de durere şi de oboseală, indiferent care le erau profesia, venitul, stilul de viaţă. Ieri am fost negustor de diamante. Nu chiar milionar, dar pe-aproape. Alaltăieri am fost zidar şi în ziua dinainte am vândut lenjerie bărbătească. Când am coborît dintr-un pat cald am avut cam aceeaşi senzaţie, de fiecare dată.

Mă trezesc că mâna mi se îndreaptă, instinctiv, spre întrerupătorul veiozei de lângă mine. Când o aprind, femeia se mişcă şi murmură „Johnny?”, însă ochii îi rămân închişi. Fac primele eforturi conştiente să accesez amintirile acestei gazde; uneori pot detecta un nume folosit frecvent. Linda? S-ar putea. *Linda.* Îl rostesc în şoaptă, uitându-mă la valul de păr castaniu, moale, care aproape că-i ascunde faţa adormită.

Situaţia, dacă nu persoana, este liniştitor de familiară. *Bărbatul îşi priveşte cu dragoste soţia adormită.* Îi şoptesc „Te iubesc” şi cred asta; iubesc nu această femeie anume (cu un trecut pe care abia dacă-l voi întrezări şi un viitor pe care n-am cum să-l împărtăşesc), ci femeia compozită din care, astăzi, ea face parte — însoţitoarea mea pălpândă, nestatornică, iubita mea constituită dintr-un milion de cuvinte şi gesturi aparent întâmplătoare, ţinută laolaltă numai de faptul că eu o privesc, cunoscută în deplinătatea ei de nimeni altul în afară de mine.

În tinereţea mea romantică obişnuiam să fac speculaţii: Cu siguranţă că nu sunt singurul de felul meu. N-ar putea oare să existe altcineva asemeni mie, dar care se trezeşte în fiecare dimineaţă în trupul unei femei? Oare n-ar putea acei factori

misterioşi care determină selecţia gazdei *mele* să acţioneze în paralel asupra *ei,* atrăgându-ne laolaltă, ţinându-ne împreună zi după zi, transportându-ne unul lângă celălalt, de la cuplu gazdă la cuplu gazdă?

Nu numai că este improbabil, pur şi simplu nu este adevărat. Ultima dată (acum aproape doisprezece ani) când am clacat şi-am început să expun în gura mare incredibilul adevăr, soţia gazdei mele *nu* a izbucnit în strigăte de uşurare şi recunoaştere şi nici nu mi-a făcut propria ei confesie identică. (N-a făcut mai nimic, de fapt. Mă aşteptam ca ea să-mi găsească peroraţiile înspăimântătoare şi traumatice. Mă aşteptam să tragă imediat concluzia că eram un nebun periculos. În schimb, ea m-a ascultat puţin, aparent a găsit ceea ce-i spuneam fie plictisitor, fie de neînţeles şi, ca urmare, în mod foarte înţelept, m-a lăsat singur tot restul zilei.)

Nu numai că este neadevărat, pur şi simplu, nu contează. Da, iubita mea are o mie de feţe şi, da, un suflet priveşte prin fiecare pereche de ochi, dar eu tot pot să găsesc (sau să imaginez) tot atâtea tipare unificatoare în amintirile mele despre ea, câte pot găsi (sau imagina) oricare alt bărbat sau femeie în propriile lor percepţii ale partenerului lor de viaţă cel mai credincios.

Bărbatul îşi priveşte cu dragoste soţia adormită.

Mă ridic de sub pături şi stau locului o clipă, tremurând, privind împrejur în cameră, dornic să încep să mă mişc pentru a mă încălzi, dar incapabil să decid ce să fac mai întâi. Apoi observ un portofel pe o servantă.

Sunt John Francis O’Leary, conform permisului de conducere. Data naşterii: 15 noiembrie 1951 — ceea ce mă face cu o săptămână mai bătrân decât atunci când m-am dus la culcare. Deşi uneori încă mai visez cu ochii deschişi să mă trezesc cu douăzeci de ani mai tânăr, aceasta pare să fie la fel de improbabil pentru mine ca şi pentru oricine altcineva; în treizeci şi nouă de ani, din câte ştiu, încă n-am avut o gazdă care să nu se fi născut în noiembrie sau decembrie 1951. Nici n-am avut vreodată vreo gazdă care să se fi născut sau care să locuiască, în acest moment, în afara oraşului acesta.

Nu ştiu *cum* mă mişc de la o gazdă la următoarea, însă, din moment ce de la oricare proces te-ai putea aştepta să aibă o rază efectivă finită, limitarea mea geografică nu e

surprinzătoare. La est e deşert, la vest — ocean şi, către nord şi sud sunt lungi întinderi de ţărm pustiu; distanţele de la un oraş la altul sunt prea mari ca să le traversez. De fapt, niciodată nu par cel puţin să mă *apropii* de marginile oraşului şi, dacă mă gândesc bine, asta nu-i surprinzător: dacă spre vest sunt o sută de gazde potenţiale, iar la est sunt cinci, atunci un salt la o gazdă aleasă la întâmplare *nu* este un salt într-o direcţie întâmplătoare. Centrul populat mă atrage cu un fel de gravitaţie statistică.

Cât priveşte restricţiile asupra vârstei şi locului de naştere ale gazdei, niciodată n-am avut o teorie suficient de plauzibilă ca s-o cred mai mult de o zi sau două. Era uşor când aveam doisprezece sau treisprezece ani şi puteam să pretind că sunt un fel de prinţ extraterestru, întemniţat în trupurile pământenilor de către un rival ticălos care-mi luase moştenirea cosmică; cu siguranţa că personajele negative puseseră ceva în apa oraşului, la sfârşitul anului 1951, care fusese băută de viitoarele mame, pregătindu-i astfel pe copiii lor nenăscuţi să-mi fie temniceri neştiutori. În ultima vreme accept probabilitatea ca, pur şi simplu, să nu cunosc niciodată răspunsul.

De un lucru sunt sigur, totuşi: ambele restricţii au fost esenţiale pentru acea aproximaţie de sănătate mintală pe care o am acum. Dacă aş fi „crescut” în trupuri de vârste complet aleatoare sau în gazde răspândite în întreaga lume, cu o limbă şi cultură diferite, la care să mă adaptez în fiecare zi, mă îndoiesc că măcar aş *exista* — nici o personalitate nu s-ar putea ivi dintr-o asemenea cacofonie de experienţe. (Şi, iarăşi, o persoană obişnuită ar putea crede acelaşi lucru despre propriile mele origini relativ stabile.)

Nu-mi amintesc să mai fi fost John O'Leary, ceea ce este neobişnuit. Acest oraş conţine numai şase mii de bărbaţi în vârstă de treizeci şi nouă de ani şi, dintre aceştia, aproximativ o mie trebuie să se fi născut în noiembrie sau decembrie. Din moment ce treizeci şi nouă de ani înseamnă mai mult de paisprezece mii de zile, de acum şansele sunt mult împotriva unei prime vizite, şi am vizitat cele mai multe gazde de câteva ori din câte-mi amintesc.

În propriul meu mod neexperimentat, am explorat puţin statisticile. Orice gazdă potenţială dată ar trebui să aibă, în medie, o mie de zile, sau trei ani, între vizitele mele. Totuşi,

timpul mediu pe care ar trebui să mă aştept să-l petrec fără să vizitez *eu* din nou vreuna din gazde este de numai patruzeci de zile (până acum media este, de fapt, mai scăzută, douăzeci şi şapte de zile, poate pentru că unele dintre gazde sunt mai susceptibile decât altele). Când am ajuns prima oară la rezultatul ăsta mi s-a părut paradoxal, însă numai pentru că mediile nu spun toată povestea; o fracţiune din totalul vizitelor repetate se petrec la intervale de săptămâni mai curând decât de ani şi bineînţeles că tocmai acestea anormal de frecvente sunt cele care determină rata pentru mine.

Într-o casetă de valori (cu o încuietoare cu cifru numeric) din centrul oraşului, am înregistrări acoperind ultimii douăzeci şi doi de ani. Nume, adrese, date de naştere şi datele fiecărei vizite, începând din 1968, pentru mai mult de opt sute de gazde. Într-o zi, curând, când voi avea o gazdă care să-şi poată irosi timpul, zău că trebuie să închiriez un computer cu un spaţiu într-o bancă de date şi să transfer toate rahaturile alea pe disc; asta ar face testele statistice de o mie de ori mai uşoare. Nu aştept revelaţii uluitoare; dacă aş găsi un fel de program sau de tipar în date, ei şi ce? Oare asta mi-ar spune ceva? Oare asta ar *schimba* ceva? Totuşi, mi se pare un lucru bun de făcut.

Parţial ascunsă sub o grămadă de monezi, lângă portofel este — *o, ce bucurie*! — o insignă — legitimaţie, cu tot cu fotografie. John O'Leary este infirmier la Institutul Psihiatric Pearlman. Fotografia arată o parte dintr-o uniformă albastru-deschis şi, când îi deschid şifonierul — iat-o! Cred, totuşi, că acestui corp i-ar prinde bine un duş, aşa încât amân îmbrăcatul.

Casa este mică şi mobilată simplu, dar foarte curată şi bine întreţinută. Trec pe lângă o cameră care, probabil, este dormitorul unui copil, însă uşa este închisă şi o las aşa, nedorind să risc să trezesc pe cineva. În camera de zi, caut Institutul Pearlman în cartea de telefon şi apoi îl localizeze într-un ghid al străzilor. Mi-am memorat deja propria adresă din permisul de conducere, iar institutul nu-i departe; stabilesc o rută, care n-ar trebui să-mi ia mai mult de douăzeci de minute, la această oră a dimineţii. Încă nu ştiu când îmi începe schimbul; cu siguranţă, nu înainte de cinci.

Stând în baie, bărbierindu-mă, mă uit o clipă la noii mei ochi căprui şi nu pot să nu observ că John O'Leary n-arată rău deloc. Acesta e un gând care nu duce nicăieri. De mult timp,

slavă Domnului, am reuşit să-mi accept înfăţişarea fluctuantă cu relativă linişte, deşi nu întotdeauna a fost aşa. Am avut câteva perioade nevrotice, în adolescenţă şi pe la douăzeci de ani, când dispoziţia îmi varia violent de la extaz la depresie, depinzând de felul cum îmi plăcea corpul meu cel mai recent. Adesea, timp de săptămâni întregi după plecarea de la o gazdă deosebit de arătoasă (plecare pe care, fireşte că o întârziam cât mai mult cu putinţă, rămânând treaz noapte de noapte), îmi imaginam obsesiv cum ar fi fost să mă întorc, preferabil pentru a rămâne de tot. Un adolescent obişnuit, urât, cel puţin *ştie* că n-are altă alegere decât să accepte corpul în care s-a născut. Eu n-aveam o astfel de consolare.

Acum sunt mai dispus să-mi fac griji în privinţa sănătăţii mele, însă asta e la fel de inutil ca şi neliniştea legată de înfăţişare. N-are absolut nici un rost să fac exerciţii fizice sau să ţin regim, dat fiind că orice asemenea gest este, efectiv, diluat de o mie de ori. Greutatea „mea”, forma „mea” fizică, consumul „meu” de alcool şi de tutun nu pot fi modificate din propria iniţiativă personală - acestea sunt statistici despre sănătatea publică, în cazul cărora e nevoie de campanii publicitare vaste şi costisitoare, pentru a le clinti, fie numai puţin.

După ce fac duş, îmi pieptăn părul, imitând fotografia din legitimaţie, sperând că nu e prea veche.

Linda deschide ochii şi se întinde pe când intru, gol, înapoi în dormitor şi vederea ei mă aduce imediat în erecţie. N-am mai făcut sex de luni întregi; în ultima vreme, aproape fiecare gazdă pare să fi reuşit să facă amor până la epuizare în noaptea *dinainte* să sosesc şi, ca urmare, să-şi fi pierdut interesul de-a lungul următoarelor două săptămâni. Aparent, norocul mi s-a schimbat. Linda se întinde şi mă ia în braţe.

— Am să întârzii la lucru, protestez eu.

Se întoarce şi se uită la ceas.

— Prostii. Nu începi până la şase. Dacă serveşti micul dejun aici, în loc să ocoleşti pe la localul ăla îmbâcsit pentru camionagii, nu va trebui să pleci timp de *o oră.*

Unghiile ei sunt ascuţite şi-mi dau o senzaţie plăcută. O las să mă tragă înspre pat, apoi mă aplec deasupra ei şi şoptesc:

— Ştii, asta-i *exact* ce vroiam să aud.

Cea mai timpurie amintire a mea este despre mama, întinzând spre mine, cu adoraţie, un copilaş care orăcăia, iar ea îmi spunea: “Uite, Chris! Acesta e frăţiorul tău. Acesta este Paul! Nu-i aşa că e frumos?” Nu puteam înţelege ce era cu toată agitaţia aceea. Fraţii mai mici erau precum animalele de casă ori jucăriile; numărul lor, vârsta, sexul, numele, toate fluctuau la fel de anapoda ca şi mobila sau tapetul.

Părinţii erau, în mod limpede, superiori; îşi schimbau înfăţişarea şi comportamentul, însă cel puţin numele lor rămâneau aceleaşi. Am presupus, în mod firesc, că atunci când voi creşte, numele meu are să devină „Tati”, o sugestie care era, de obicei, întâmpinată cu râsete şi încuviinţări amuzate. Presupun că m-am gândit la părinţii mei ca fiind, în esenţă, asemeni mie; transformările lor erau mai extreme decât ale mele, însă, în privinţa lor, toate celelalte erau mai mari, aşa încât presupunerea era perfect întemeiată. Că într-un fel erau *aceiaşi* de la o zi la alta, nu m-am îndoit niciodată; mama mea şi tatăl meu erau, prin definiţie, cei doi adulţi care făceau anumite lucruri: mă dojeneau, mă îmbrăţişau, mă înveleau în pat, mă puneau să mănânc legume dezgustătoare, şi aşa mai departe. Erau înalţi de o milă, nu puteai să nu-i observi. Ocazional, unul sau celălalt lipsea, dar niciodată pentru mai mult de o zi.

Trecutul şi viitorul nu erau probleme; pur şi simplu, am crescut cu nişte noţiuni cam vagi despre ceea ce erau de fapt. „Ieri” şi „mâine” erau precum „a fost odată” — niciodată nu eram dezamăgit de promisiuni încălcate privind trataţii viitoare, ori nedumerit de descrieri ale unor pretinse evenimente trecute, deoarece consideram toate discuţiile de acest fel drept ficţiuni intenţionate. Eram acuzat adesea că spun „minciuni” şi am presupus că aceasta era doar o etichetă aplicată poveştilor insuficient de interesante. Amintirile despre evenimente mai vechi de o zi erau, în mod limpede, „minciuni” lipsite de valoare, aşa încât făceam tot posibilul să le uit.

Sunt sigur că eram fericit. Lumea era un caleidoscop. Aveam câte o casă nouă de explorat în fiecare zi, jucării diferite, prieteni de joacă diferiţi, feluri de mâncare diferite. Uneori culoarea pielii mi se schimba (şi mă încânta să văd că părinţii mei, fraţii şi surorile aproape întotdeauna alegeau să-şi transforme pielea la fel ca mine). Din când în când mă trezeam

fată, dar la un moment dat (cam pe la vârsta de patru ani, cred) asta a început să mă tulbure şi, curând după aceea, pur şi simplu a încetat să se mai întâmple.

N-aveam nici o bănuială că mă mişcăm din casă în casă, din corp în corp. Mă schimbam, casa mi se schimba, celelalte case şi străzile şi magazinele şi parcurile dimprejurul meu se schimbau. Călătoream, din când în când, în centrul oraşului cu părinţii mei, dar nu mă gândeam la acesta ca la un loc fix (din moment ce ajungeam acolo pe alt traseu de fiecare dată), ci ca la o caracteristică fixă a lumii, precum soarele sau cerul.

Şcoala a fost începutul unei lungi perioade de confuzie şi suferinţă. Deşi clădirea şcolii, clasa, profesorul şi ceilalţi copii se schimbau, ca toate celelalte elemente din mediul meu înconjurător, repertoriul, în mod limpede, nu era atât de întins precum acela al casei şi familiei mele. Mersul la aceeaşi şcoală, însă de-a lungul unor străzi diferite, şi cu un nume şi o faţă diferite, m-a enervat, iar înţelegerea treptată că unii colegi de clasă îmi copiau numele şi feţele anterioare — şi, încă mai rău, că mie mi se dădeau cu de-a sila unele pe care *ei* le folosiseră — mă înfuria.

În ultima vreme, dat fiind că am trăit atâta timp cu viziunea general acceptată asupra lumii, uneori mi se pare greu să înţeleg cum s-a făcut că primul meu an la şcoală n-a fost suficient ca să limpezească absolut totul -până când îmi amintesc că imaginile fugare pe care le luam din fiecare clasă erau despărţite, în general, de săptămâni întregi, şi că goneam încolo şi încoace, la întâmplare, între mai mult de o sută de şcoli. N-am avut nici un jurnal, nici o înregistrare, nici un catalog în minte, nici un mijloc de a mă *gândi* măcar la ceea ce mi se întâmpla — nimeni nu mă pregătise în metoda ştiinţifică. Chiar şi Einstein a avut mult mai mult de şase ani când a descoperit versiunea *lui* a teoriei relativităţii.

Mi-am ascuns neliniştea faţă de părinţi, însă mă îngreţoşa să-mi tratez amintirile drept minciuni; am încercat să le discut cu alţi copii, ceea ce mi-a adus ridicolul şi ostilitatea. După o perioadă de bătăi şi accese de furie, am devenit introvertit. Părinţii mei spuneau lucruri gen: „Eşti tăcut astăzi!” zi de zi, dovedindu-mi exact cât de proşti erau.

E un miracol că am învăţat ceva. Chiar şi acum, nu sunt sigur cât de mult din capacitatea mea de a citi îmi aparţine, şi

cât de mult vine de la gazdele mele. Sunt sigur că vocabularul călătoreşte o dată cu mine, însă chestiile de nivel inferior, precum citirea paginii dintr-o ochire, recunoaşterea efectivă a literelor şi cuvintelor, mi se par destul de diferite de la o zi la alta. (Cu şofatul e la fel; aproape toate gazdele mele au permise de conducere, însă eu, personal, n-am luat niciodată nici măcar o singură lecţie. Ştiu regulile de circulaţie, ştiu vitezele şi pedalele, dar n-am încercat niciodată să plec la drum într-un corp care n-a mai făcut chestia asta — ar fi un experiment frumos, însă acele corpuri au tendinţa să nu posede maşini.)

Am învăţat să citesc. Am învăţat repede să citesc repede — dacă nu terminam o carte în ziua când o începusem, ştiam că n-aveam să mai pot pune mâna pe acel volum timp de săptămâni sau poate luni. Am citit sute de poveşti de aventuri, pline cu eroi şi eroine, cu prieteni, fraţi şi surori, chiar şi animale de casă, care stăteau cu ei zi de zi. Fiecare carte mă mai rănea puţin, dar nu mă puteam opri din citit, nu puteam renunţa la speranţa că următoarea carte pe care o deschideam avea să înceapă cu cuvintele: „într-o dimineaţă însorită, un băieţel s-a trezit şi s-a întrebat cum îl cheamă.”

Într-o zi l-am văzut pe tatăl meu consultând un ghid al străzilor şi, în ciuda timidităţii mele, l-am întrebat ce era acela. Văzusem globuri geografice şi hărţi ale ţării, la şcoală, însă niciodaiă nimic de acest fel. Tata a indicat casa noastră, şcoala mea şi locul său de muncă, atât pe hărţile amănunţite cu străzi, cât şi pe harta-cheie a întregului oraş, aflată în interiorul copertei.

Pe atunci, un singur tip de ghid al străzilor deţinea, practic, monopolul. Fiecare familie avea un exemplar şi, în fiecare zi, săptămâni de-a rândul, i-am bătut la cap pe tata sau pe mama să-mi arate lucruri pe harta-cheie. Am reuşit cu succes să memorez o mare parte din ea (o dată am încercat să fac semne cu creionul, gândindu-mă că ar putea moşteni cumva permanenţa magică a ghidului însuşi, dar semnele s-au dovedit a fi la fel de trecătoare ca toate scrierile şi desenele pe care le-am făcut la şcoală). Ştiam că dădusem de ceva temeinic, însă conceptul propriei mele mişcări, din loc în loc, într-un oraş neschimbător, tot n-a reuşit să se cristalizeze.

Nu mult după aceea, când numele meu era Danny Foster (un angajat care proiectează filme, având o soţie minunată

numită Kate, cu care mi-am pierdut virginitatea, deşi probabil nu şi pe-a lui Danny), m-am dus la cea de-a opta aniversare a unui prieten. Nu înţelegeam deloc zilele de naştere; în unii ani n-aveam niciuna, în alţii aveam două sau trei. Sărbătoritul, Charlie McBride, nu-mi era deloc prieten în ceea ce mă privea, însă părinţii mei mi-au cumpărat un cadou pe care să i-l duc, o mitralieră-jucărie din plastic, şi m-au dus cu maşina la casa lui; n-am avut nici un cuvânt de spus în toate astea. Când am ajuns acasă, l-am bătut la cap pe tata să-mi arate, pe o hartă a străzilor, locul exact unde fusesem şi ruta pe care o urmase maşina.

După o săptămână, m-am trezit cu faţa lui Charlie McBride, plus o casă, părinţi, frate mai mic, soră mai mare şi jucării, toate identice cu acelea pe care le văzusem la petrecerea lui. Am refuzat să mănânc micul dejun până când nu mi-a arătat mama casa noastră pe o hartă a străzilor, dar ştiam deja unde avea să pună degetul.

M-am prefăcut că plec la şcoală. Fratele meu era prea mic pentru şcoală, iar sora mea prea mare ca să vrea să fie văzută cu mine; în mod normal, în astfel de circumstanţe, urmam fluxul limpede al celorlalţi copii, de-a lungul străzilor, însă atunci l-am ignorat.

Încă îmi mai aminteam puncte de reper din drumul spre petrecere. M-am rătăcit de câteva ori, însă dădeam mereu peste străzi pe care le mai văzusem; zeci de frânturi ale lumii mele începeau să se închege. Era atât amuzant, cât şi înspăimântător; credeam că descopăr o vastă conspiraţie, credeam că toţi ascunseseră, cu bună ştiinţă, secretele existenţei şi că, în sfârşit, eram pe cale să mă dovedesc mai deştept decât toţi.

Când am ajuns la casa lui Danny, totuşi, nu m-am simţit triumfător, pur şi simplu m-am simţit singur şi amăgit şi încurcat. Cu sau fără revelaţie, eram încă un copil. M-am aşezat pe treptele din faţă şi-am plâns. Doamna Foster a ieşit, neliniştită, spunându-mi Charlie, întrebându-mă unde era mama, cum ajunsesem acolo, de ce nu eram la şcoală. I-am strigat insulte acestei *mincinoase* împuţite, care se prefăcuse, ca toate celelalte, că e mama mea. S-au dat telefoane, iar eu, ţipând, am fost dus acasă cu maşina, pentru a-mi petrece ziua în dormitor, refuzând să mănânc, refuzând să vorbesc, refuzând să-mi explic

purtarea de neiertat.

În seara aceea, mi-am auzit „părinţii” discutând despre mine, aranjând ceea ce acum cred că a fost o vizită la un psihiatru de copii.

N-am ajuns niciodată la consultaţia aceea.

De-a lungul ultimilor unsprezece ani mi-am petrecut zilele la locul de muncă al gazdei. Cu siguranţă, nu de dragul gazdei; am mult mai multe şanse să-i determin concedierea pentru că i-am încurcat lucrurile la serviciu decât pentru că-i cauzez absenţe de o zi la fiecare trei ani. Este, ei bine, este ceea ce fac, ceea ce sunt în ultima vreme. Fiecare trebuie să se definească cumva; profesia mea este să joc rolul altor persoane. Plata şi condiţiile variază, însă nu se poate nega vocaţia.

Am încercat să-mi construiesc o viaţă independentă, dar niciodată n-am putut s-o fac să meargă. Când eram cu mult mai tânăr şi necăsătorit, în cele mai multe cazuri, îmi fixam subiecte de studiu. Atunci am închiriat prima dată caseta de valori, ca să-mi păstrez însemnările în ea. Am studiat matematică, chimie şi fizică în biblioteca centrală a oraşului, însă când un subiect oarecare începea să devină dificil, îmi venea greu să găsesc voinţa de a merge mai departe. Ce rost avea? Ştiam că n-aş putea fi niciodată savant de profesie. Cât priveşte descoperirea naturii condiţiei mele, era clar că răspunsul nu zăcea în vreo carte de neurobiologie din bibliotecă, în sălile de lectură liniştite, răcoroase, neavând nimic de ascultat în afara bâzâitului adormitor al instalaţiei de aer condiţionat, mă pierdeam în visuri cu ochii deschişi, imediat ce cuvintele sau ecuaţiile din faţa mea încetau să mai aibă un sens uşor de înţeles.

Am făcut odată un curs de fizică prin corespondenţă, la nivel de liceu; am închiriat o căsuţă poştală, şi ţineam cheia de la ea în caseta de valori. Am absolvit cursul, şi-am obţinut rezultate destul de bune, dar nu aveam cui spune despre realizarea mea.

După o vreme, am legat prietenie, prin corespondenţă, cu o elveţiancă. Era studentă la muzică, violonistă şi i-am spus că studiez fizica la universitatea locală. Mi-a trimis o fotografie şi, în cele din urmă, am făcut acelaşi lucru, după ce am aşteptat una din gazdele cele mai arătoase. Am schimbat scrisori cu

regularitate, săptămânal, timp de mai mult de-un an. Într-o zi mi-a scris, zicând că vine în vizită, cerea detalii despre cum am putea să ne întâlnim. Nu cred că m-am simţit niciodată atât de singur ca atunci. Dacă nu i-aş fi trimis acea fotografie, aş fi putut măcar s-o văd timp de o zi. Aş fi putut petrece o întreagă după-amiază vorbind, faţă în faţă, cu singurul meu prieten adevărat, singura persoană din lume care, de fapt, cunoştea nu pe una dintre gazdele mele, ci *pe mine.* Am încetat imediat să-i mai scriu şi-am renunţat să mai închiriez căsuţa poştală.

Din când în când m-am gândit la sinucidere, dar faptul că ar fi, cu siguranţă, o crimă şi că, poate, n-are să schimbe nimic decât să mă trimită la altă gazdă, mă face să mă răzgândesc.

De când am lăsat în urmă toată agitaţia şi amărăciunea copilăriei, am încercat, în general, să fiu corect cu gazdele mele. În unele zile mi-am pierdut controlul şi-am făcut lucruri care, probabil, le-au stânjenit sau le-au creat inconveniente (şi iau ceva bani pentru caseta mea de valori, de la aceia care se pot lipsi de ei cu uşurinţă), dar niciodată nu m-am apucat să fac rău cuiva intenţionat. Uneori, aproape am senzaţia că ei ştiu de mine şi-mi doresc numai bine, deşi toate dovezile indirecte, de la soţiile şi prietenii care mi-au pus întrebări când am avut vizite la intervale scurte, sugerează că zilele lipsă sunt ascunse de o amnezie perfectă — gazdele mele nici măcar nu ştiu că au fost scoase din funcţiune; nici nu se pune problema că ar avea vreo şansă să ghicească de ce. Cât despre posibilitatea ca *eu* să-i cunosc *pe ei,* ei bine, câteodată văd dragoste şi respect în ochii familiilor şi colegilor lor, uneori văd dovezi materiale ale unor realizări pe care le pot admira — o gazdă a scris un roman, o comedie neagră despre experienţele lui din Vietnam, pe care l-am citit şi care mi-a plăcut; altul este fabricant amator de telescoape cu un reflector newtonian de treizeci de centimctri, meşteşugit minunat, prin care am văzut cometa Halley — dar sunt *prea mulţi.* Când voi muri, voi fi întrezărit fiecare dintre vieţile lor timp de numai douăzeci sau treizeci de zile împrăştiate la întâmplare.

Merg cu maşina împrejurul perimetrului Institutului Pearlman, uitâdu-mă care ferestre sunt luminate, ce uşi sunt deschise, ce activitate e vizibilă. Sunt mai multe intrări,

începând cu una destinată, în mod limpede, publicului, care dă într-un foaier mochetat, cu birou de recepţie din mahon lustruit şi sfârşind cu o uşă batantă, din metal ruginit, care dă într-un spaţiu murdar, asfaltat, dintre două clădiri. Parchez în stradă, mai curând decât să risc să ocup, în perimetrul spitalului, un loc la care n-am dreptul.

Sunt nervos în timp ce mă apropii de ceea ce sper că este intrarea corectă; tot îmi mai îngheaţă măruntaiele în secundele acelea îngrozitoare ce se scurg chiar înainte să fiu văzut prima dată de un coleg şi, brusc, devine de o sută de ori mai greu să dau înapoi — şi, privind partea optimistă, cu mult mai uşor să continui.

— 'Neaţa, Johnny.

— 'Neaţa.

Sora medicală trece pe lângă mine chiar în timp ce are loc schimbul acesta scurt de cuvinte. Sper să aflu unde ar trebui să fiu dintr-un fel de forţă a legăturilor sociale; oamenii cu care-mi petrec cea mai marc parte a timpului ar trebui să mă salute cu mai mult decât un semn din cap şi două vorbe. Rătăcesc puţin de-a lungul unui coridor, încercând să mă obişnuiesc cu scârţâitul pantofilor mei cu talpă de cauciuc pe linoleum. Deodată, o voce aspră strigă: “O’Leary!” şi mă-ntorc ca să văd un tânăr într-o uniformă ca a mea, îndreptându-se cu paşi mari spre mine, de-a lungul coridorului, cu sprâncenele încruntate sumbru, braţele întinse nefiresc, schimonosindu-şi faţa.

— Stai degeaba! Tai frunză la câini! *Iarăşi!*

Purtarea lui e atât de bizară încât, pentru o fracţiune de secundă, sunt convins că-i unul dintre pacienţi; vreun psihopat care-mi poartă sâmbetele, a omorît un alt infirmier, i-a furat uniforma, şi e pe cale să scoată o secure năclăită de sânge. Apoi, bărbatul îşi umflă obrajii şi stă acolo, holbându-se, iar eu înţeleg brusc mişcarea; nu e nebun, numai parodiază un superior obez agresiv. Îi împung faţa umflată cu un deget, ca şi când aş sparge un balon, ceea ce-mi dă o şansă să mă apropii suficient pentru a-i citi insigna: Ralph Dopita.

— Ai sărit *ca ars!* Nu mi-a venit să cred! Deci, în cele din urmă, mi-a ieşit vocea *perfect!*

— La fel şi faţa. Dar ai noroc, te-ai născut urât.

Ridică din umeri.

— Nevastă-ta n-a fost de părerea asta azi-noapte.

— Erai beat; aia nu era nevastă-mea, era maică-ta.

— N-am zis eu întotdeauna că-mi eşti ca un tată?

Coridorul, după multe cotituri aparent nejustificate, duce la o bucătărie, numai oţel inoxidabil şi abur, unde alţi doi infirmieri stau degeaba, iar trei bucătari prepară micul dejun. Cu apa caldă curgând permanent într-una din chiuvete, clinchetul tăvilor şi ustensilelor, sfârâitul grăsimii, şi sunetul chinuit al unui ventilator pe cale să se strice, e aproape imposibil să auzi pe cineva vorbind. Unul dintre infirmieri mimează că e pui de găină, şi apoi face un gest — trecându-şi o mână pe deasupra capului, arătând afară, ca pentru a cuprinde toată clădirea.

— Destule ouă ca să hrănească... strigă el, iar ceilalţi izbucnesc în râs, aşa încât râd împreună cu ei.

Mai târziu, îi urmez într-o magazie de lângă bucătărie, unde fiecare dintre noi înşfacă un cărucior. Prinse cu pioneze pe o tăblie, îmbrăcate în plastic transparent, sunt patru liste cu pacienţi, câte una pentru fiecare secţie, ordonate după numărul camerei. Lângă fiecare nume se află un mic abţibild rotund, colorat, verde, roşu şi albastru. Stau la urmă până când nu mai rămâne decât un cărucior de luat.

Sunt trei feluri de hrană preparată; şuncă şi ochiuri cu pâine prăjită, şi-un piure galben, moale, care seamănă cu mâncarea pentru bebeluşi, în ordinea descrescătoare a popularităţii. Pe propria mea listă sunt mai multe abţibilduri roşii decât verzi, şi numai unul singur albastru, dar sunt destul de sigur că erau mai multe verzi decât roşii în total, când am văzut toate cele patru liste laolaltă. În timp ce-mi încarc căruciorul pe baza acestei informaţii, reuşesc să arunc o a doua privire la lista lui Ralph, care este în principal verde, şi conţinutul căruciorului său confirmă că am înţeles codul.

N-am mai fost niciodată într-un spital psihiatric, nici ca pacient, nici ca membru al personalului. Am petrecut o zi în închisoare cam cu cinci ani în urmă, unde am evitat cu puţin ca ţeasta gazdei mele să nu fie spartă; n-am descoperit niciodată ce făcuse sau cât de lungă îi era condamnarea, dar sper că va fi liber la vremea când voi ajunge înapoi la el.

Aşteptările mele vagi ca locul acesta să fie similar se dovedesc, în mod plăcut, a fi greşite. Celulele de închisoare erau personalizate, într-o anumită măsură, cu poze pe pereţi şi posesiuni idiosincratice, dar tot ca nişte celule arătau. În

camerele de aici e mult mai puţină dezordine decât în genul acela de încăperi, însă caracterul lor implicit este de o mie de ori mai puţin bătător la ochi. Nu sunt gratii la ferestre şi uşile din sectorul meu n-au încuietori. Majoritatea pacienţilor s-au trezit deja, stau în şezut pe pat, mă întâmpină cu un „Bună dimineaţa” liniştit; câţiva îşi iau tăvile într-o cameră unde e un TV reglat la ştiri. Poate că nivelul calmului este nefiresc, datorat numai drogurilor; poate că liniştea care-mi face serviciul netraumatic este umilitoare şi opresivă pentru pacienţi. Poate nu. Poate voi afla într-o zi.

Ultimul meu padent, unicul abţibild albastru, e trecut pe listă drept Klein, F.C. Un bărbat costeliv, de vârstă mijlocie, cu păr negru, neîngrijit şi o barbă de câteva zile. Stă întins atât de drept, încât mă aştept să văd chingi ţinându-l locului, dar nu e nici o chingă. Ochii îi sunt deschişi, însă nu mă urmăresc şi, când îl salut; nu-mi răspunde.

Pe o masă de lângă pat e o ploscă şi, din inspiraţie, îl ridic în capul oaselor şi-i aranjez plosca dedesubt; se lasă manevrat cu uşurinţă, nu cooperează, ca să fiu exact, dar nici inert nu este. Foloseşte plosca impasibil. Găsesc nişte hârtie şi-l şterg, apoi duc plosca la toaletă, o golesc şi-mi spăl bine mâinile. Mă simt doar uşor îngreţoşat; probabil că obişnuinţa lui O’Leary cu asemenea treburi mă ajută.

Klein stă cu o privire fixă în timp ce-i ţin dinainte lingura plină cu piure galben, dar când îl ating cu ea pe buze deschide gura larg. Nu închide gura împrejurul lingurii, aşa încât trebuie s-o întorc şi să răstorn mâncarea de pe ea, însă el înghite terciul şi doar o picătură îi ajunge pe bărbie.

O femeie în halat alb bagă capul în cameră şi zice: „Ai putea să-l bărbiereşti pe domnul Klein, Johnny, te rog; În dimineaţa asta merge la spitalul St. Margaret, pentru nişte analize”, şi apoi dispare, înainte să pot răspunde.

După ce duc căruciorul înapoi la bucătărie, adunând tăvi goale pe drum, găsesc tot ceea ce-mi trebuie în magazie. Îl mut pe Klein pe un scaun — iarăşi pare s-o facă cu uşurinţă, fără ca totuşi să mă ajute. Sta perfect nemişcat în timp ce-l săpunesc şi-l bărbieresc, cu excepţia câte unei clipiri ocazionale. Reuşesc să-l tai doar o dată şi nu adânc.

Aceeaşi femeie se întoarce, de data asta purtând o mapă groasă, îmbrăcată în pânză şi o planşetă cu clamă şi stă în

picioare lângă mine. Trag cu ochiul la insigna ei — Dr. Helen Lidcombe.

— Cum merge, Johnny?

— Bine.

Zăboveşte, cu aerul că aşteaptă ceva şi, dintr-o dată, mă simt nesigur. Sigur fac ceva greşit Sau poate că mă mişc prea încet.

— Aproape gata, mormăi.

Întinde o mână şi, cu un aer absent, îmi masează ceafa. *A venit vremea mersului pe sârmă.* De ce nu pot gazdele mele să ducă vieţi lipsite de complicaţii? Uneori am senzaţia că trăiesc filmările a o mie de seriale-peltea. La ce are dreptul John O'Leary să se aştepte din partea mea? Să determin natura exactă şi profunzimea acestei relaţii şi să-l las mâine, nici mai implicat, nici mai puţin implicat decât a fost ieri? Ce baftă.

— Eşti foarte încordat.

Îmi trebuie un subiect neutru, repede. *Pacientul.*

— Tipul ăsta, nu ştiu, în unele zile îmi dă de gândit.

— Ce, se poartă diferit?

— Nu, nu, pur şi simplu, mă-ntreb. Cum trebuie să fie pentru el toată treaba.

— Nu-i cine ştie ce.

Ridic din umeri.

— Ştie când stă pe ploscă. Ştie când i se dă de mâncare. Nu e o legumă.

— E greu de spus ce „ştie”. O lipitoare cu câţiva neuroni „ştie” când să sugă sânge. Una peste alta, se descurcă remarcabil de bine, dar nu cred că are nimic asemănător cu o conştiinţă, nici chiar ceva asemănător cu visele.

Chicoteşte.

— Tot ceea ce are sunt amintiri, deşi nu-mi pot imagina despre *ce* sunt amintirile-astea.

Încep să şterg săpunul de ras.

— De unde ştii că are amintiri?

— Exagerez.

Bagă mâna în mapă şi scoate o fotografie transparentă. Arată ca o radiografie laterală a capului, însă e împodobită cu bucle şi benzi de culoare artificială.

— Luna trecută am primit, în sfârşit, banii ca să fac câteva scanări pneumo-encefalo-tomografice. În hipocampusul

domnului Klein se petrec lucruri care seamănă suspect de mult cu depunerea unor amintiri de lungă durată.

Introduce poza transparentă înapoi în mapă, înainte ca eu să fi avut şansa de a mă uita bine la ca.

— Dar să compari indiferent ce din capul *lui* cu studii pe oameni normali, e ca şi când ai compara vremea de pe Marte cu vremea de pe Jupiter.

Devin curios, aşa încât risc şi întreb, cu un aer încurcat:

— Mi-ai spus vreodată exact cum de-a ajuns aşa?

Dă ochii peste cap.

— Nu-ncepe iar cu chestia asta! Ştii c-aş da de bucluc.

— Cu cine crezi că aş trăncăni despre asta?

Timp de-o clipă, copiez imitaţia lui Ralph Dopita, iar Helen izbucneşte în râs.

— Nici vorbă. *Lui* nu i-ai zis mai mult de trei cuvinte de când eşti aici: *Scuze, Dr. Pearlman!*

— Atunci de ce nu-mi spui?

— Dacă le-ai spune prietenilor tăi...

— Crezi că le spun totul prietenilor mei? Asta crezi? N-ai deloc încredere în mine?

Se aşează pe patul lui Klein.

— Închide uşa.

O închid.

— Tatăl lui a fost cercetător în neurochirurgie.

— Ce?

— Dacă spui o *vorbă...*

— N-o să spun, promit. Dar ce-a făcut? De ce?

— Domeniul principal al cercetării sale era redundanţa şi transferul funcţional; măsura în care oamenii cu porţiuni de creier pierdute sau vătămate reuşesc să transfere funcţiile regiunilor deteriorate, ţesuturilor sănătoase.

Soţia lui a murit dând naştere unui fiu, singurul lor copil. Probabil era deja psihopat, însă *asta* l-a făcut s-o ia razna de-a binelea. A dat vina pe copil pentru moartea soţiei sale, dar avea prea mult sânge rece ca să facă ceva simplu, de exemplu să-l omoare.

Aproape că sunt gata să-i zic să-şi ţină gura, că zău *nu vreau* să ştiu nimic mai mult, însă John O'Leary este un bărbat mare, dur, cu un stomac zdravăn şi nu trebuie să-l fac de ruşine dinaintea iubitei sale.

— A crescut copilul „în mod normal”, vorbindu-i, jucându-se cu el, şi-aşa mai departe şi a consemnat amănunţit despre cum se dezvolta: vederea, coordonarea, rudimentele vorbirii, tot tacâmul. Când copilul avea câteva luni, i-a implantat o reţea de capilare, un păienjeniş de tuburi foarte fine, cuprinzând aproape întregul creier, dar suficient de înguste ca să nu provoace nici un fel de probleme. Şi apoi a continuat ca mai înainte, stimulând copilul şi înregistrându-i progresele. Şi în fiecare săptămână, prin capilare, îi mai distrugea puţin creier.

Dau drumul unui lung şir de obscenităţi. Klein, fireşte, pur şi simplu stă acolo, dar deodată mi se face ruşine că-i încalc intimitatea, oricât de lipsit de semnificaţie ar putea fi acel concept în cazul lui. Îmi vine sângele în obraz, mă simt puţin ameţit, puţin lipsit de consistenţă.

— Cum se face că măcar a supravieţuit? Cum se face că a mai rămas ceva?

— Profunzimea nebuniei tatălui său l-a salvat, dacă ăsta e cuvântul potrivit. Vezi, de-a lungul lunilor când îşi pierdea cu regularitate ţesutul cerebral, copilul, de fapt a continuat să se dezvolte din punct de vedere neurologic - mai încet decât normal, fireşte, dar oricum, evoluând perceptibil. Profesorul Klein era savant în prea mare măsură ca să ţină secret un rezultat ca ăsta; şi-a *scris* toate observaţiile şi-a încercat să le publice. Cei de la jurnal au crezut că era un fel de contrafacere perversă, dar au anunţat poliţia, care, în cele din urmă, a început investigaţiile. Dar la vremea când copilul a fost salvat ei bine...

Dă din cap către impasibilul Klein.

— Cât i-a mai rămas din creier? E vreo şansă...?

— Mai puţin de zece la sută. Există cazuri de microcefalici care trăiesc vieţi aproape normale, cu o masă cerebrală similară, dar fiindcă s-au născut aşa, fiindcă au trecut aşa prin dezvoltarea cerebrală fetală, nu e o situaţie comparabilă. A fost, acum câţiva ani, o fetiţă căreia i s-a făcut hemisferectomie pentru a o vindeca de epilepsie gravă şi a ieşit din operaţie foarte puţin afectată. Însă ea a avut ani întregi în care creierul să transfere, treptat funcţiile din emisfera deteriorată. A fost extrem de norocoasă; în majoritatea cazurilor, operaţia aceea a fost complet dezastruoasă. În ceea ce-l priveşte pe domnul Klein, ei bine, aş zice că n-a fost norocos defel.

Par să-mi petrec cea mai mare parte din restul dimineţii spălând coridoare.

— Când soseşte o ambulanţă ca să-l ia pe Klein, pentru analize, mă simt uşor ofensat că nimeni nu-mi cere asistenţa; cei doi infirmieri din ambulanţă, supravegheaţi de Helen, îl trântesc într-un scaun cu rotile şi pleacă cu el, ca nişte curieri colectând un pachet greu. Dar eu am mai puţine drepturi chiar decât John O'Leary să mă simt posesiv sau protector faţă de pacienţii „mei", aşa încât îl alung pe Klein din gândurile mele.

Servesc prânzul cu ceilalţi infirmieri, în camera personalului de serviciu. Jucăm cărţi şi facem glume care şi mie mi se par de-acum răsuflate, dar, oricum, mă bucur de companie. De câteva ori supt tachinat că am „tendinţe de pe coasta de est", ceea ce are logică; dacă O'Leary a trăit în est o perioadă, asta ar explica de ce nu-mi amintesc de el. După-amiaza trece încet, dar molcom.. Dr. Pearlman a zburat undeva, pe neaşteptate, să facă ceea ce eminenţii psihiatrii sau neurologi (nici măcar nu sunt sigur care din două este) sunt chemaţi de mare urgenţă să facă în oraşele îndepărtate — şi asta pare să permită tuturor, inclusiv pacienţilor, să se relaxeze. Când mi se termină schimbul, la ora trei şi ies din clădire spunând „Pe mâine" tuturor celor pe lângă care trec, am (ca de obicei) senzaţia de pierdere. Are să treacă.

Fiindcă e vineri, fac un ocol în centrul oraşului, ca să-mi aduc la zi înregistrările din caseta de valori. În traficul dinaintea orei de vârf încep să simt o uşoară exaltare, în timp ce toate micile necazuri privind adaptarea la Institutul Psihiatric Pearlman rămân în urmă, uitate timp de luni sau ani, sau poate chiar decenii.

După ce fac însemnări de jurnal pentru toată săptămâna şi adaug o pagină nouă, intitulată JOHN FRANCIS O'LEARY, în dosarul gros, cu inele, plin cu detalii despre gazde, imboldul de a *face ceva* cu toate aceste informaţii creşte în mine, aşa cum obişnuieşte din când în când. Dar ce? Perspectiva închirierii unui computer şi a aranjării unui loc pentru a-l utiliza este prea descurajantă într-o după-amiază molcomă; de vineri. Aş putea aduce la zi, cu ajutorul unui calculator, rata medie a repetării gazdelor mele. Asta ar fi destul de palpitant.

Apoi îmi amintesc de scanarea PET pe care Helen Lidcombe mi-a fluturat-o pe dinainte. Deşi eu unul nu ştiu nimic despre interpretarea unor asemenea date, îmi pot imagina cât de palpitant trebuie să fie pentru un specialist experimentat să *vadă* efectiv procesele cerebrale expuse în acest fel. Dacă aş putea transforma toate sutele *mele* de pagini cu date într-o singură imagine color — ei bine, s-ar putea să nu-mi spună absolut nimic, dar perspectiva este cumva infinit mai atractivă decât să-mi bat capul cu producerea câtorva statistici, care nici ele nu-mi spun absolut nimic.

Cumpăr un ghid al străzilor, ediţia aceea cu care m-am familiarizat din copilărie, cu harta-cheie în interiorul copertei. Cumpăr un set de cinci carioci. Mă aşez pe o bancă într-o arcadă comercială şi acopăr harta cu puncte colorate; un punct roşu pentru o gazdă care a primit de la una la trei vizite, un punct oranj pentru o gazdă la care am fost de la patru la şase ori şi aşa mai departe. Îmi ia o oră să termin şi, când am încheiat, rezultatul *nu* arată deloc ca o scanare cerebrală lucioasă, generată pe computer. Arată ca o harababură.

Şi totuşi. Deşi culorile nu formează benzi izolate şi se întrepătrund în mare măsură, există o concentrare clară de albastru în nord-estul oraşului. De cum văd asta, mi se pare adevărat; nord-estul îmi este, într-adevăr, mai familiar decât oricare altă zonă. Şi o polarizare geografică ar explica faptul că repet gazdele mai frecvent decât ar trebui. Pentru fiecare culoare schiţez o linie tremurată, care uneşte toate punctele sale exterioare şi apoi o alta, pentru toate punctele sale interioare. Nici una dintre aceste linii nu intersectează alta. Nu e nici pe departe un set perfect de cercuri concentrice, dar fiecare curbă este aproximativ centrată pe pata aceea albastră din nord-est. O regiune care conţine, printre multe alte lucruri, Institutul Psihiatric Pearlman.

Pun totul înapoi în caseta de valori. Trebuie să mă mai gândesc mult la chestia asta. Mergând cu maşina spre casă, o ipoteză foarte vagă începe să se formeze, însă gazele traficului, zgomotul, strălucirea orbitoare a soarelui care apune, toate împiedică ideea să se închege.

Linda e furioasă.

— Unde-ai fost? Fata noastră a trebuit să mă sune, plângând, de la un telefon public, cu bani împrumutaţi de la o

persoană *complet străină,* iar eu a trebuit să mă prefac că mi-e rău şi să plec de la serviciu şi să traversez jumătate din oraş ca s-o iau. Unde dracu' ai fost?

— Am... am fost reţinut, cu Ralph, sărbătoarea...

— L-am *sunat* pe Ralph. N-ai fost cu Ralph.

Stau acolo în tăcere. Mă fixează cu privirea timp de un minut întreg, apoi pleacă cu paşi apăsaţi.

Îmi cer scuze faţă de Laura (îi văd numele pe manualele şcolare), care nu mai plânge, dar arată ca şi când ar fi plâns ore-n şir. Are opt ani şi e adorabilă, iar eu mă simt mizerabil. Mă ofer s-o ajut la rezolvarea temelor, însă mă asigură că nu-i trebuie *absolut nimic* de la mine, aşa încât o las în pace.

Nu-i nici o surpriză că Linda nu-mi spune nici o vorbă tot restul serii. Mâine, această problemă va fi a lui John O'Leary, nu a mea, ceea ce mă face să mă simt de două ori vinovat. Ne uităm la TV în tăcere. Când Linda pleacă la culcare aştept o oră înainte s-o urmez, iar dacă n-a adormit când mă urc în pat, se preface foarte bine.

Stau în întuneric, cu ochii deschişi, gândindu-mă la Klein şi la amintirile lui de lungă durată, la „experimentul" incalificabil al tatălui său, la tomografia pe care i-am făcut-o oraşului.

Niciodată n-am întrebat-o pe Helen ce vârstă are Klein, iar acum e prea târziu pentru asta, dar cu siguranţă se găseşte ceva în ziarele de pe vremea procesului tatălui său. Primul lucru, mâine — la naiba cu obligaţiile gazdei mele -, merg la biblioteca centrală şi verific chestia asta.

Indiferent ce este conştiinţa, trebuie să fie plină de resurse, trebuie să fie flexibilă. Supravieţuind atâta timp în copilaşul acela, împinsă în colţişoare din ce în ce mai mici ale creierului său mutilat, micşorat. Dar când numărul neuronilor vii a scăzut aşa mult, încât nici ingeniozitatea, nici imaginaţia nu i-au putut face să fie suficienţi, ce s-a întâmplat atunci? A dispărut conştiinţa într-o clipă? S-a disipat încet, pe măsură ce funcţie după funcţie era eliminată, până când n-a mai rămas nimic în afara unor reflexe şi a unei parodii de demnitate umană? Sau oare — *cum a putut?* — conştiinţa a apelat disperată la creierul altor o mie de copii, aceia destul de tineri, destul de flexibili pentru a dona o fracţiune din propria lor capacitate ca să salveze acest copil de la uitare? Fiecare donând o zi dintr-o mie din propriile lor vieţi ca să mă salveze din

carcasa aceea ruinată, care acum nu mai e bună de nimic altceva decât să mănânce, să excreteze şi să-mi depoziteze amintirile de lungă durată?

Klein, F.C. Nici măcar nu ştiu ce înseamnă iniţialele. Linda murmură ceva şi se întoarce pe partea cealaltă. Nu mă simt deloc tulburat de speculaţiile mele, poate pentru că nu cred cu adevărat că teoria aceasta trăznită ar putea fi adevărată. Şi totuşi, este ea oare cu mult mai stranie decât simplul fapt al existenţei mele?

Şi dacă chiar aş crede-o, cum m-aş simţi? Îngrozit de atrocităţile propriului meu tată faţă de mine? Da. Uluit de un asemenea miracol de tenacitate omenească? Cu siguranţă.

În cele din urmă,— izbutesc să plâng — pentru Klein, F.C., sau pentru mine însumi, nu ştiu. Linda nu se trezeşte, dar îndemnată de vreun vis sau instinct, se întoarce spre mine şi mă ia în braţe. În cele din urmă încetez să mai tremur şi căldura ei se scurge în mine, pacea însăşi.

Pe când simt somnul apropiindu-se, iau o hotărîre: de mâine, o iau de la capăt. De mâine, s-a terminat cu maimuţărirea gazdelor mele. De mâine, oricare ar fi problemele, oricare ar fi piedicile, am de gând să-mi croiesc o viaţă a mea.

Visez un vis simplu. Visez că am un nume. Un singur nume, neschimbător, al meu până la moarte. Nu ştiu care este numele meu, dar asta n-are importanţă. Să ştiu că-l am e de ajuns.

[*Originally published in „Isaac Asimov's Science Fiction Magazine, September 1990*]